

www.valjevo.rs
privreda.valjevo.rs

VALJEVO

DOLINA **MOGUĆNOSTI**

ODSEK ZA LOKALNI
RAZVOJ I PRIVREDU

VALJEVO

DOLINA **MOGUĆNOSTI**

ВАЉЕВО

www.valjevo.rs
privreda.valjevo.rs

Grad Valjevo
Karađorđeva 64, 14000 Valjevo, Srbija
Tel: +381 (0)14 294 902
Fax: +381 (0)14 294 112
e-mail: info@valjevo.org.rs

Odsek za lokalni razvoj i privedu
Tel: +381 (0)14 294 711
e-mail: led@valjevo.org.rs

VALJEVO

DOLINA MOGUĆNOSTI

Sadržaj

01. Dobrodošli u grad Valjevo
02. Vizija grada Valjeva
03. Valjevo je grad...
04. Geografski položaj
05. Klima
06. Prirodni resursi
07. Ljudski resursi
08. Tržište
09. Infrastruktura
10. Privreda
11. Energetika
12. Poljoprivreda
13. Turizam
14. Divčibare
15. Prednosti investiranja u Srbiju
16. Prednosti investiranja u Valjevo
17. Zone i lokacije za investiranje
  - Stefil
  - Krušik
  - Beloševac
18. Privatne investicione lokacije
  - Investiciona lokacija Gradac
19. Oni su izabrali nas
20. Međunarodni partneri grada Valjeva
21. Kvalitet života
22. Kulturno-turističke manifestacije

Dobrodošli u grad Valjevo

„Valjevo je grad sa bogatim istorijskim, duhovnim i kulturnim nasleđem. Tokom 20. veka u Gradu je došlo do formiranja značajnih preduzeća, tako da je Valjevo dobilo odlike i industrijskog grada. Najveći razvoj Grad je doživeo u periodu između 50-ih i 90-ih godina prošlog veka. Zbog sankcija i ratova u poslednjoj deceniji prošlog veka, došlo je do velikih problema u funkcionisanju grada, pa je Valjevu koje je u svojoj burnoj istoriji iznadrilo mnoštvo velikana, u 21. veku potrebno vratiti stari sjaj.

Zato je najvažniji cilj gradskog rukovodstva revitalizacija privrede, uspostavljanje novih partnerskih odnosa između lokalne samouprave i privrednika, stvaranje povoljnog ambijenta za razvoj preduzeća, za proširenje kapaciteta, osvajanje novih proizvodnih programa, a sve u cilju povećanja broja zaposlenih i podizanja standarda naših građana.

Moramo ulagati u resurse kojima raspolažemo, a u isto vreme stvoriti uslove za domaće i strane investitore koji će otvoriti nove firme u Valjevu. Takođe, važno je preduzeti sve neophodne mere za jačanje poljoprivrede valjevskog kraja, koja ima veliki potencijal, tradiciju i nedovoljno iskorišćene kapacitete.

Okosnica razvoja grada Valjeva svakako je i turizam i zato imamo, pre svega odgovoran zadatak da promovišemo na pravi način sveukupno bogatstvo kojim raspolažemo sa primarnim ciljem celokupnog razvoja valjevskog kraja.“

Gradonačelnik
Stanko Terzić

Vizija grada Valjeva

Valjevo je zajednica ravnopravnih građana, zainteresovanih za svoj život i život budućih naraštaja, zajednica posvećena održivom razvoju. Zajednica određena kulturnom tradicijom, porodičnim vezama, solidarnošću, ličnom i zajedničkom inicijativom i ličnom odgovornošću. Valjevo je otvorena zajednica za sve ljudе, ideje i različita nišljenja. To je zajednica aktovnih građana uključenih u život grada.

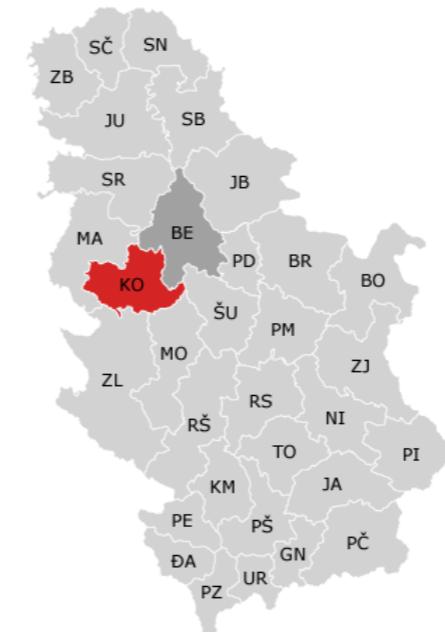
Valjevo je važan i dinamičan industrijski, saobraćajni, turistički i kulturni centar ovog dela Srbije. Valjevo je grad znanja, u kojem se stiču i koriste nova znanja i nove tehnologije, grad preduzetništva, čistih tehnologija i obnovljivih izvora energije.

Valjevo je grad sigurnog življenja. Svoje programe razvoja planira u skladu sa principima ljudskih i manjinskih prava, zdravlja i životne sredine.

Lokalna uprava je moderan, kvalitetan servis građanima, ona je pokretačka snaga lokalnog ekonomskog, društvenog i socijalnog razvoja.

VALJEVO JE GRAD IZVODIVOSTI, ODRŽIVOSTI, JAVNOSTI.*VALjEVO je grad...*

... u srcu Srbije, administrativni, privredni i kulturni centar Kolubarskog regiona i nosilac regionalnog razvoja. Valjevo spada među veća i razvijenija naselja u Srbiji. Blizina važnih saobraćajnica, potencijalnih turističkih emitivnih tržišta, bogatstvo kulturnog nasleđa na relativno malom prostoru, ambijentalno uklapljenih u turistički atraktivna prirodna područja (klisura reke Gradca, Jablanice, valjevske planine), veći broj manastira, veliki broj znamenitih ličnosti poniklih sa ovog područja, događaji vezani za nacionalnu istoriju, omogućili su da se Valjevo izdvoji kao autentična destinacija.

OPŠTE INFORMACIJE

Službeni naziv	Grad Valjevo
Površina	905 km ²
Stanovništvo	90.312
Koordinate	44°16'27"N 19°53'28"E
Okrug	Kolubarski
Poštanski broj	14000 Valjevo
Pozivni broj	381 (0)14
Registarska oznaka	VA
Internet adresa	www.valjevo.rs ; privreda.valjevo.rs

Geografski položaj

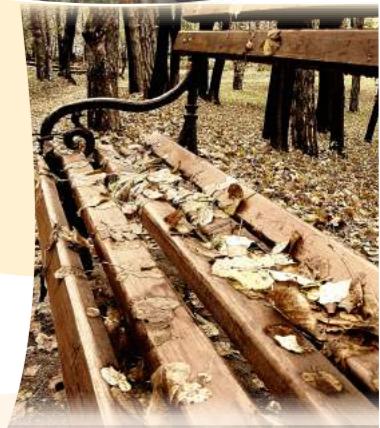
- Valjevo se nalazi u zapadnoj Srbiji u gornjem delu sliva reke Kolubare (pritoke Save) na 95 kilometara jugozapadno od Beograda.
- Graniči se na severu sa opštinama Ub i Koceljeva, na zapadu sa Osečinom i Ljubovijom, na jugu sa Bajinom Baštom i Kosjerićem i na istoku sa Mionicom i Lajkovcem.
- Područje grada Valjeva obuhvata 905 km², na prosečnoj nadmorskoj visini od 185 metara.

U neposrednoj je blizini jedne od najvažnijih republičkih saobraćajnica - Ibarske magistrale.

Kroz Valjevo prolazi pruga Beograd-Bar, koja spaja glavni grad sa Crnom Gorom, odnosno Jadranskim morem.

Najbliži aerodrom je u Beogradu (Surčin 89 km), dok u Divcima, 12 km od grada, postoji sportski aerodrom na površini od 29 ha, južno od državnog puta prvog reda M-4.

Klima

Grad	
TEMPERATURA	
Prosečna temperatura vazduha – januar (°C)	0,4
Prosečna temperatura vazduha – jul (°C)	22,6
Prosečna temperatura vazduha – godišnja (°C)	11
Srednji broj mraznih dana – godišnje	87,8
Srednji broj tropskih dana – godišnje	26,2
VLAŽNOST VAZDUHA	
Prosečna vlažnost vazduha – godišnja (%)	75
VAZDUŠNI PRITISAK	998
TRAJANJE SIJANJA SUNCA	
Prosečan broj vedrih dana – godišnje	64,4
Prosečan broj oblačnih dana – godišnje	184
PADAVINE	
Prosečna količina padavina – godišnje (mm)	785,7
POJAVE	
Prosečan broj dana sa snegom – godišnje	30,9
Prosečan broj dana sa snežnim pokrivačem – godišnje	40
Prosečan broj dana sa maglom – godišnje	23,0
Prosečan broj dana sa gradom – godišnje	1,5

Prirodni resursi

- Šume:** Šume na teritoriji Grada Valjeva pripadaju Podrinjsko-Kolubarskom šumskom području. Ukupna površina šuma i šumskih kultura iznosi 27.240,33 ha. U ukupnoj površini, državne šume pokrivaju 29% ili 7.885,33 ha, a privatne 71% ili 19.355 ha. Najzastupljenija je bukva koja se prostire na površini od 5.480,10 ha. Područje grada podeljeno je na dva lovišta: Jelina Breza i Magleš. Namenjena su uzgoju, zaštiti i korišćenju plemenite krupne i sitne divljачi: srne, divlje svinje, zeca, fazana i poljske jarebice.
- Površinske vode:** Za sve vodotokove na području grada, ali i na nizvodnom toku Kolubare, vodoprivrednom osnovom Republike Srbije propisane su visoke klase kvaliteta. Reke u izvorišnim delovima sliva su u I i I/II klasi kvaliteta. Veoma su značajne vode karstnih vrela, iz kojih se sada eksplatiše ukupno oko 270 l/s.
- Mineralne sirovine:** Na području grada su najzastupljenije nemetalične mineralne sirovine i to: kvarcni pesak, krečnjaci, cementni laporci, dijabaz, dolomit, magnezit, bituminozni škriljci i ukrasni kamen. Ovi minerali se koriste u sferama hemijske prerade, proizvodnju kreča, mineralne vune i građevinskog kamenja, podloge za brze pruge i atraktivni ukrasni kamen. Na južnom delu grada su nalazišta bakra i antimona, dok se na istočnom nalaze ekonomske rudne rezerve zlata, srebra i bakra.
- Zemljište:** Najveći deo površine grada Valjeva čine zemljišta I-IV bonitetne klase (70,2%), tako da preovlađuje obradivo zemljište. Zemljište I i II bonitetne klase zauzima nisko kotlinsko područje Kolubare i njenih levih pritoka (Rabas i Bukovica). Zemljište III bonitetne klase javlja se na području Rabasa, Bukovice, Poćute i Petnice. Zemljište IV klase prostire se područjem Podgorine, Lelićkog i Bačevačkog kraša. Zemljišta V-VIII bonitetne klase obuhvataju oko 29,8 % ukupnih površina i prostiru se na terenima s većim nagibima u planinskom području grada Valjeva.

Ljudski resursi

Grad Valjevo ima 90.312 stanovnika i stopu nataliteta od 8,1%. Broj stanovnika u urbanoj zoni je 59.073 stanovnika, a u ruralnoj 31.239 stanovnika.

Stopa nezaposlenosti je 21%, što je niže od proseka u RS.

U Valjevu postoji 6 srednjih škola, Viša poslovna škola strukovnih studija i nekoliko privatnih fakulteta koji su izvor visokokvalifikovane radne snage.

Visokoobrazovne ustanove

Poslovni fakultet u Valjevu, Univerzitet Singidunum
Fakultet za poslovnu ekonomiju - Fakultet za menadžment Valjevo, Megatrend Univerzitet
VIPOS - Visoka poslovna škola strukovnih studija Valjevo
Fakultet za trgovinu i bankarstvo, Alfa Univerzitet - centar Valjevo

Srednje škole

Valjevska gimnazija
Tehnička škola Valjevo
Medicinska škola "Dr Miša Pantić" Valjevo
Ekonomski fakultet "Valjevo"
Poljoprivredna škola sa domom učenika "Valjevo"
Muzička škola "Živorad Grbić" Valjevo

Broj nezaposlenih se kreće oko devet hiljada. Primetan je porast broja stanovništva koje je steklo srednje i više obrazovanje. Naročito je primetan porast visoko obrazovanih lica. Prosečna neto zarada u gradu Valjevu isplaćena u februaru 2015. godine bila je 37.375 RSD (310 €).

O kvalitetu naših kadrova najbolje govori izjava direktora „Gorenja“:

„Radnici zadovoljavaju iste kriterijume kao i radnici u Velenju, rezultati su gotovo isti, da ne kažem da su ovde za koji procenat i bolji nego u Sloveniji.“

Tržište

Tržište Srbije obuhvata 7,2 miliona potrošača. Zahvaljujući ugovorima o slobodnoj trgovini, iz grada Valjeva se bez carina može izvoziti na tržište od oko 1 miliardu ljudi: Evropsku uniju, Sjedinjene Američke države, Rusiju, Tursku, Jugoistočnu Evropu, Zemlje Evropskog sporazuma o slobodnoj trgovini, Kazahstan, Belorusiju koji uključuje Evropsku uniju, Rusku Federaciju, Kazahstan, Tursku, jugoistočnu Evropu, članove evropskog sporazuma o slobodnoj trgovini, i Belorusiju.

Bescarinski režim pokriva većinu ključnih industrijskih proizvoda, uz samo nekoliko izuzetaka i godišnjih kvota na ograničen broj proizvoda.

Po završetku pregovora sa Egiptom, teritorija za bescarinski pristup srpskim proizvodima će proširiti za dodatnih 77 miliona ljudi.

Tržište	Izvozni režim	Broj stanovnika
Evropska unija	Preferencijalni trgovinski režim	498.323.000
SAD	Opšti sistem preferencijala	302.558.000
Rusija, Belorusija i Kazakstan	Sporazum o slobodnoj trgovini	168.640.600
CEFTA	Sporazum o slobodnoj trgovini	25.737.542
EFTA	Sporazum o slobodnoj trgovini	13.000.000
Turska	Sporazum o slobodnoj trgovini	75.000.000
Ukupna veličina tržišta		1.083.259.142

Infrastruktura

Sa svojom mrežom saobraćajnica, telekomunikacionim vezama velikih brzina, razvijenom komunalnom infrastrukturom, Valjevo pruža vrlo komforne uslove za uspešno poslovanje.

- Razvijena saobraćajna infrastruktura
- Veza sa autoputem Beograd – Požega (u izgradnji)
- Direktan pristup državnim putevima Prvog reda, M-4 i M-21 dužine 90,2 km
- Državni putevi drugog reda dužine 172 km
- Gradski putevi (ranije lokalnim putevima) u dužini od 236,1 km
- Na teritoriji grada Valjeva ima 250 km nekategorisanih puteva i oko 200 km ulica
- Pruga Beograd-Bar
- Razvijena telekomunikaciona infrastruktura
- Razvijena komunalna infrastruktura
- Kvalitetna voda za piće
- Regionalni sistem za vodosнabdevanje Kolubara – Rovni
- Moderan sistem daljinskog grejanja
- Transfer stanica i reciklažno dvorište
- Regionalni elektroenergetski centar u RS
- Sportski aerodrom Divci

Privreda

Valjevska privreda ima dugu tradiciju industrijske proizvodnje, i prepoznatljiva je po metalopreradi. Nositelj ove proizvodnje je HK „Krušik“.

Prehrambena industrij i prerada sa razvijenom poljoprivredom, zatim tekstilna industrij, grafička delatnost, prerada drveta, građevinarstvo i proizvodnja nemetala su grane i delatnosti koje zauzimaju važno mesto u privredi grada Valjeva. Od ostalih grana najznačajnija je trgovina sa finansijskim uslugama.

U privrednom sektoru u gradu Valjevu funkcioniše 1.024 preduzeća od kojih su 4 velika, 12 srednjih i 1.008 malih. U privredi grada najzastupljeniji je privatni sektor, koji se sastoji od malih i srednjih preduzeća i samostalnih zanatskih i trgovinskih radnji. U ovim preduzećima je zaposleno 11.849 radnika. Takođe u gradu ima 3.437 privatnih preduzetnika od čega je najveći broj u oblasti trgovine i prerađivačke industrijie.

Osnovni lokaciono - razvojni potencijali / faktori od značaja za razmeštaj industrijie na području grada jesu: industrijska tradicija, već izgrađeni proizvodni i infrastrukturni kapaciteti, stekene radne navike lokalnog stanovništva, kao i posedovanje praktičnih znanja i veština u delatnostima koje su ranije bile zastupljene, prirodne pogodnosti za razvoj poljoprivredne proizvodnje kao sirovinske osnove za razvoj prehrambene industrijie, prisustvo regionalnih i magistralnih saobraćajnica (putevi, železnica), utvrđene rezerve nemetala - krečnjaka, peska, kaolina, tehničkog kamenja.

Valjevo prepoznaće i svoju ulogu u regionalnom razvoju kao pokretač razvoja u manjim susednim opštinama kolubarskog okruga. Tako je u okviru regionalnih inicijativa grad Valjevo „nosilac“ projekata poput onih koji se odnose na komunalne probleme, poljoprivredu i turizam. Valjevo se u znatnoj meri oslanja na lokalne i regionalne potencijale u sferi socioekonomskog razvoja, stvaranja radnih mesta i privlačenja investicija.

Krušik
HOLDING KORPORACIJA

Energetika

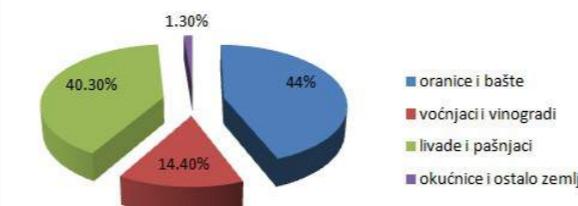
- Biomasa predstavlja značajan energetski potencijal.
- Evidentirano 13 lokacija budućih malih hidroelektrana na području grada (prostor definisan prostornim planom Grada Valjeva).
- Geotermalni izvori
- Potencijali za korišćenje energije sunca (prosečna dnevna suma dozračne energije globalnog sunčevog zračenja, na području Grada Valjeva, iznosi oko $3,8 \text{ kWh/m}^2/\text{dan}$, odnosno u proseku oko $1.400 \text{ kWh/m}^2 \text{ godišnje}$).
- Uljni škriljci na površini od oko 40 km^2 . Prema proceni rezerve iznose oko $800.000.000$ tona sa sadržajem kerogena koji se u uzorcima kreće od 1-13%.

Grad Valjevo bi maksimalnim korišćenjem obnovljivih izvora energije godišnje mogao da proizvede i predstavljati u elektroenergetsku mrežu ukupno godišnje: **259,358 Gwh/god**, što predstavlja oko 80% postojeće potrošnje električne energije grada.

Poljoprivreda

- Ruralna zona se prostire na 582 km², odnosno 64,3% ukuopne teritorije grada Valjeva. Površina od 39.958 ha korišćenog poljoprivrednog zemljišta odlikuje se relativno malom zastupljenosću oraničnih površina i bašti (44%) upoređujući sa republičkim prosekom. Veliki je procenat zastupljenosti voćnjaka i vinograda (14,6%), kao i livada i pašnjaka (40,3%). U odnosu na strukturu korišćenja poljoprivrednog zemljišta iz prethodnog popisa, uočen je trend smanjenja oraničnih površina u korist podizanja voćnjaka i vinograda, ali i povećanja površina pod livadama i pašnjacima. Na teritoriji grada Valjeva registrovano je 8.815 poljoprivrednih gazdinstava.
- U izvozu dominiraju voće i proizvodi od voća (51%), živa stoka (20%), mleko i mlečni proizvodi (15%), pića (7%). Tržište EU apsorbuje 51%, tržište CEFTA 39% i ostala tržišta 10%. Najznačajniji izvozni proizvodi su zamrzнута malina i kupina, sokovi, koncentrati, suva šljiva, pirei, džemovi i dr.
- Šljiva (6500ha) je dominantna voćna vrsta
- Valjevsko malinogorje (oko 1000ha) je važan proizvodni rejon Zapadne Srbije, kao i proizvodnja kupine, a poslednje decenije se intenzivira razvoj vinogradarstva i vinarije
- Prepoznatljivi tradicionalni mlečni proizvodi poput sira, kajmaka
- Svinjarstvo i živinarstvo je u usponu razvojem savremenih individualnih odgajivača i proizvođača
- Razvijena proizvodnja pilećeg mesa i jaja
- Standardizovani proizvodi od meda

Korišćeno poljoprivredno zemljište*Zašto poljoprivreda*

- Očuvana životna sredina
- Grad Valjevo je opredeljen da ulaže u organsku proizvodnju hrane
- Pozitivne mogućnosti i predispozicije u pogledu raspoloživih površina za proizvodnju hrane za životinje
- Osnovan Regionalni centar za organsku proizvodnju voćarstva i vinogradarstva
- Pogodni uslovi za govedarsku proizvodnju
- Izuzetan potencijal za razvoj ovčarstva i kozarstva, kao i proizvodnju jagnjećeg mesa i kozjeg mleka i mlečnih proizvoda

Razvijena primarna poljoprivredna proizvodnja

- Sveže voće (rane i pozne sorte)
- Veliki broj gljiva
- Izuzetni potencijali za organsku proizvodnju
- Povoljni prirodni uslovi za razvoj voćarstva
- Poljoprivredna savetodavna stručna služba

Konditorska industrija

- Lokalno dostupne prirodne voćne aromе, koncentrati, paste, pirei
- Jefline i dostupne osnovne sirovine (šećer, brašno, praškasti proizvodi)

Industrija dijetetskih suplementa

- Izuzetno kvalitetno lekovito bilje
- Divlje vrste voća
- Sirovine za proizvodnju alkaloida, biljnih sokova, ekstrakata

Prerada voća i povrća

- Šljiva, jagodasto voće, rashladni kapaciteti
- Sortiment prilagođen preradi

Proizvodnja gotove zamrzнуте hrane

- Prerada voća i povrća
- Proizvodnja gotove zamrzнуте hrane
- Jedan od najvećih lokalno dostupnih rashladnih kapaciteta u regionu

Kozmetička industrija

- Sirovine za proizvodnju etarskih ulja
- Sirovine za proizvodnju aroma i ekstrakata

Turizam

Turizam na teritoriji grada Valjeva predstavlja potencijalno vrlo značajnu privredno-društvenu aktivnost, prvenstveno zbog povoljnih prirodnih uslova, izuzetnih prirodnih i kulturnih vrednosti i blizine beogradskog i vojvođanskog tržišta koje broji oko četiri miliona ljudi. Najveći potencijal za razvoj turizma ima širi prostor valjevskih planina sa turističkim centrom Divčibare.

Valjevski kraj obiluje brojnim, izuzetno atraktivnim elementima turističke ponude. Kao posebne turističke celine izdvajaju se:

- Gradski turistički centar „Valjevo“
- Divčibare, planinski turistički centar
- Brankovina, kulturno-istorijski kompleks
- Petnica, sportsko-rekreativni i naučno-istraživački centar
- Manastiri (Lelić, Ćelije, Pustinja, Jovanja, Gračanica)
- Prirodna dobra (klisura reke Gradac, strogi prirodni rezervat „Crna reka“, Petnička pećina itd.)

Geografski položaj, prirodni faktori, kulturno-istorijsko nasleđe, jasno govore da ovo područje može da razvija sledeća turistička kretanja: planinski turizam (Divčibare, Maljen, Povlen, Magleš, Medvednik, Jablanik...), ekskurzionalni turizam (đaci, učenici, studenti, penzioneri...), kulturni (četiri ustanove kulture od nacionalnog značaja, muzeji, galerije, spomenici, nasleđe...), verski (manastiri, hramovi i crkve), obrazovni (edukacije, seminari, radionice), sportski i avanturistički (biciklizam, paraglajding, planinarenje, slobodno penjanje...), city break turizam, astronomski (Istraživačka stanica „Petnica“), manifestacioni (Tešnarske večeri, Jazz fest, Festival duvan čvaraka, Dani maline, Dani kupine, Dani gljiva, Povlen reli, Petrovdanski dani, Sabor na Povlenu...), lovni turizam, seoski turizam.

Divčibare

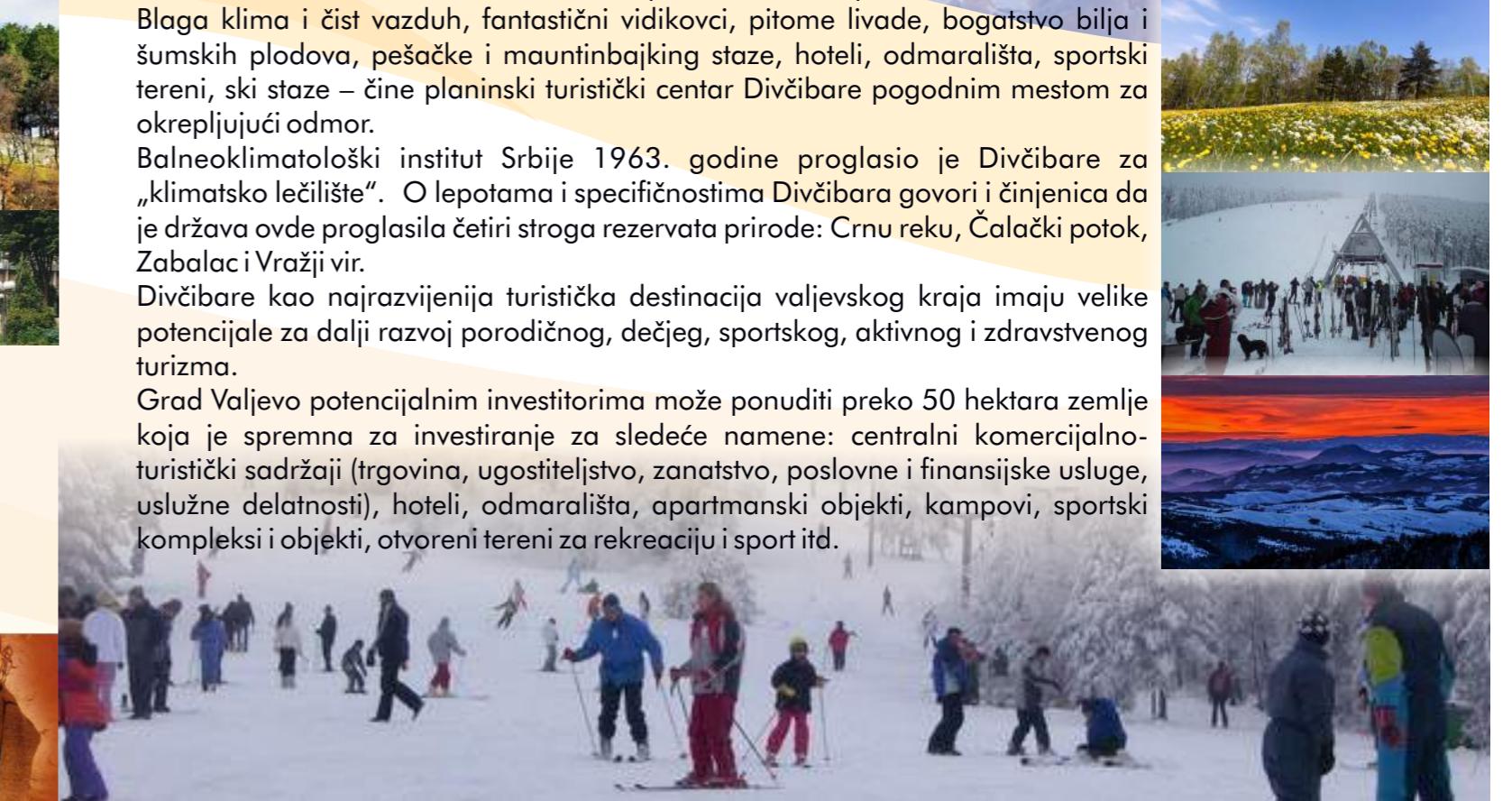
Turistički centar Divčibare nalazi se na planini Maljen, 37 km južno od Valjeva, a 117 km od Beograda. Divčibare su najbliže planinsko turističko mesto glavnom gradu i Vojvodini. Blizina velikim centrima i potreba za novim sadržajima, čini Divčibare veoma konkurentnom destinacijom za investiranje.

Blaga klima i čist vazduh, fantastični vidikovci, pitome livade, bogatstvo bilja i šumskih plodova, pešačke i mauntainbajking staze, hoteli, odmarališta, sportski tereni, ski staze – čine planinski turistički centar Divčibare pogodnim mestom za okrepljujući odmor.

Balneoklimatološki institut Srbije 1963. godine proglašio je Divčibare za „klimatsko lečilište“. O lepotama i specifičnostima Divčibara govor i činjenica da je država ovde proglašila četiri stroga rezervata prirode: Crnu reku, Čalački potok, Zabalac i Vražji vir.

Divčibare kao najrazvijenija turistička destinacija valjevskog kraja imaju velike potencijale za dalji razvoj porodičnog, dečjeg, sportskog, aktivnog i zdravstvenog turizma.

Grad Valjevo potencijalnim investitorima može ponuditi preko 50 hektara zemlje koja je spremna za investiranje za sledeće namene: centralni komercijalno-turistički sadržaji (trgovina, ugostiteljstvo, zanatstvo, poslovne i finansijske usluge, uslužne delatnosti), hoteli, odmarališta, apartmanski objekti, kampovi, sportski kompleksi i objekti, otvoreni tereni za rekreaciju i sport itd.

Prednosti investiranja u Srbiju

Sredstva koja mogu dobiti investitori su sredstva koja su namenjena za finansiranje investicionih projekata u oblastima proizvodnje, usluga koje mogu biti predmet međunarodne trgovine i istraživanja i razvoja.

Subvencije mogu da se odobravaju:

1. preko RAS-a:

- Standardni investicioni projekti – ulaganja u osnovna sredstva do 50 miliona evra,
- Veliki investicioni projekti – ulaganja preko 50 miliona evra,
- Ulaganja od posebnog značaja za Republiku Srbiju – ulaganje preko 20 miliona evra ili 500 novih radnih mesta i ulaganje preko 5 miliona evra ili 200 novih radnih mesta u najrazvijenije opštine u Srbiji (IV grupa po razvijenosti i devanstirane opštine).

Uslovi za dodelu sredstava:

- Da se investicije i broj zaposlenih zadrži u istoj opštini najmanje 5 godina nakon realizacije projekta, odnosno 3 godine za male i srednje privredne subjekte,
- Da korisnik isplaćuje zaradu veću za 20% od minimalno utvrđene zarade. Rok za realizaciju tog projekta: 3 godine od zaključenja tog ugovora, a najduže 5 godina ukoliko Komisija takav zahtev odobri.

Vrsta podsticaja koja se može dodeliti:

- podsticaj za opravdane troškove bruto zarada – 20%
- dodatni podsticaj za radno intenzivne projekte – opcioni dodatak od 10% od iznosa troškova dvogodišnjih bruto zarada (preko 200 NRM), 15% (preko 500) i 20% (preko 1000).
- dodatni podsticaji za kapitalno intenzivne projekte – opcioni dodatak od 10% na visinu opravdanih troškova ulaganja.

2. preko NSZ:

- program subvencija za zapošljavanje
- program stručne prakse
- program prekvalifikacija

3. privremeno poresko oslobođanje na dobit pravnih lica:

Kompanije su izuzete od poreza na dobit za period od 10 godina počev od prve godine u kojoj prijave oporezivi dobitak ukoliko investiraju u iznosu koji prelazi približno 9 miliona eura u osnovnim sredstvima, i zaposle najmanje 100 novih radnika tokom investicionog perioda.

- Izbegavanje dvostrukog oporezivanja**
- Smanjena opterećenja na zarade**
- Godišnji odbici za porez na dobit**
- Bescarinski uvoz sirovina i poluproizvoda**
- Bescarinski uvoz mašina i opreme**

Prednosti investiranja u Valjevo

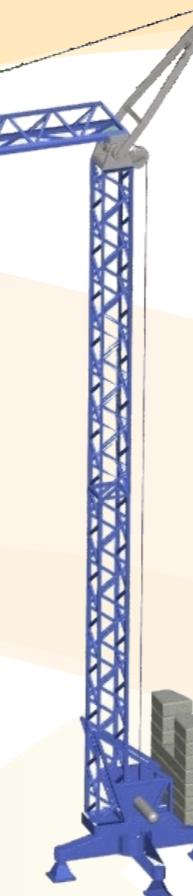
- Najbolje mesto za investitore i kreditore, čemu svedoči nagrada za međunarodni kreditni rejting dobijena od agencije Moody's
- Grad sa povoljnom poslovnom klimom i grad prijateljski naklonjen inostranoj filmskoj industriji, za šta je i sertifikovan od strane „Film in Serbia“, Serbia Film Commission
- Moderna lokalna samouprava sa modernim informacionim sistemom
- Postojeći programi podrške privredi
- Odeljenje za lokalni razvoj i privredu kao servis investitorima

Sve kompanije u oblasti proizvodnje koje nameravaju da investiraju u Valjevo mogu da koriste niz lokalnih oslobođanja za svoje projekte i to:

USLOVI ZA OSLOBOĐANJE	VREME OSLOBOĐANJA	VRSTA OSLOBOĐANJA
200 i više novih radnih mesta	10 godina	Gradska administrativna taksa Naknada za poslovni prostor i zemljište
100 do 199 novih radnih mesta	5 godina	Lokalne komunalne takse
50 do 99 novih radnika	3 godine	Naknada za zaštitu i unapređivanje životne sredine
21 do 49 novih radnih mesta	2 godine	Naknada za poslovni prostor i zemljište Lokalne komunalne takse
5 do 20 novih radnih mesta	1 godina	Naknada za zaštitu i unapređivanje životne sredine

ВАЉЕВО

greda IN GATE

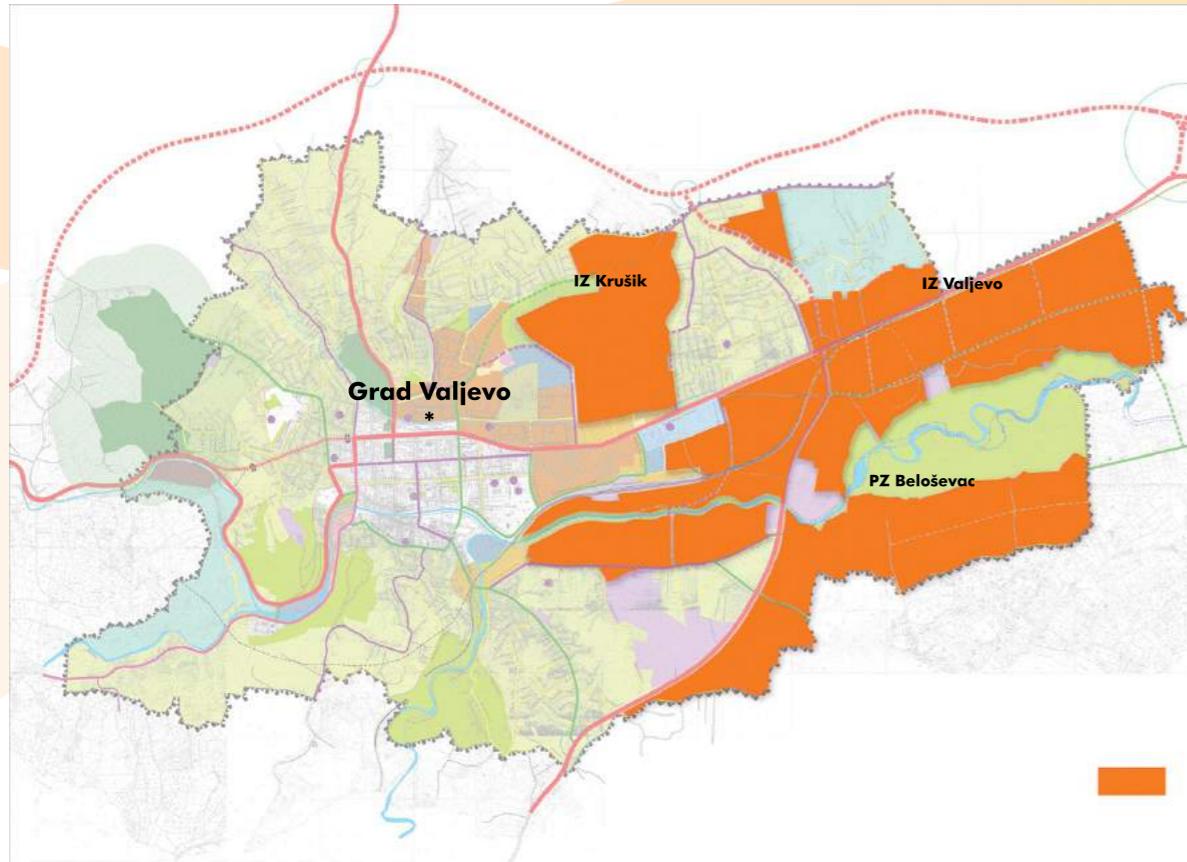
- **Doprinos za uređenje građevinskog zemljišta** se ne plaća za proizvodne objekte, objekte za skladištenje, podzemne etaže visokogradnje (garažni prostor, podstanice, trafostanice, ostave...), objekte infrastrukture, otvorena dečja igrališta, otvorene sportske terene, atletske staze.
- **Firmarna i komunalne takse za korišćenje reklamnog panoa:** Mala i srednja preduzeća i preduzetnici su oslobođeni plaćanja, u toku godine, sve dok u toku godine ne ostvare prihod veći od 50 miliona dinara.

ELBI

Zone i lokacije za investiranje

Na teritoriji grada Valjeva opredeljene su tri lokacije za privredno-industrijske namene površine 230 ha - Industrijska zona „Valjevo”, Industrijska zona „Krušik” i Privredna zona „Beloševac”.

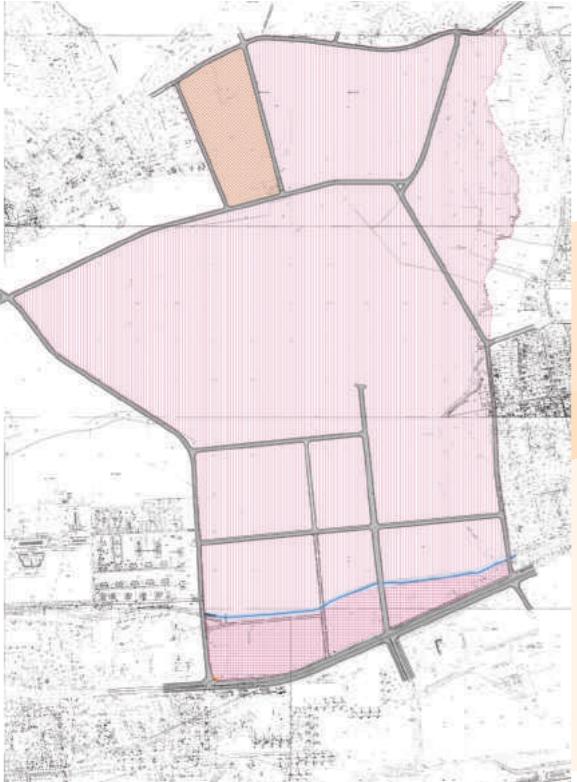
Industrijska zona "Valjevo" (170 ha), glavna industrijska zona, oformljena je duž drumske i železničke komunikacije u pravcu Beograda. U okviru ove zone je kompleks zemljišta i objekata bivše fabrike „Stefil“. Objekti na prostoru ovog kompleksa građeni su od tvrdog materijala, i činili su jednu funkcionalnu celinu za obavljanje delatnosti prerade i obrade drveta i proizvodnje. Do sada su u zoni prodati svi objekti i 7ha 28a 22m² od ukupno 14ha 29a 61m² zemljišta. Ostalo zemljište biće ponuđeno investitorima kada Republika Srbija okonča postupak restitucije. Industrijska zona „Stefil“ raspolaze infrastrukturom koju čine mreža prilaznih puteva, atmosferska kanalizacija, električna energija. Infrastrukturnim opremanjem i uređenjem Industrijske zone „Stefil“ i njenim širenjem na ostale delove Privredne zone, stvaraju se prepostavke za brži privredni razvoj grada Valjeva.

Ciljevi koji se planiraju ostvariti razvojem ove zone su:

- podsticaj razvoja industrije
- uvećanje broja zaposlenih u privredi,
- stimulisanje osnivanja kompanija smanjivanjem kapitalnih troškova i lakšeg pokretanja proizvodnje,
- racionalizacija korišćenja resursa (prostor, energija, infrastruktura),
- povećanje prihoda gradu,
- porast izvoza,
- angažovanje građevinske operative u opremanju zone.

U okviru Industrijske zone „Valjevo“ kompleksa „Stefil“ posluju preduzeća „Elbi“, „ABC-test“, „Samedi“, SZR „Simil“, „MPK-Trade“, „Repol“, Carinski terminal, „Termosistem tehnika“, „Gradnja beton“ i „Emko“.

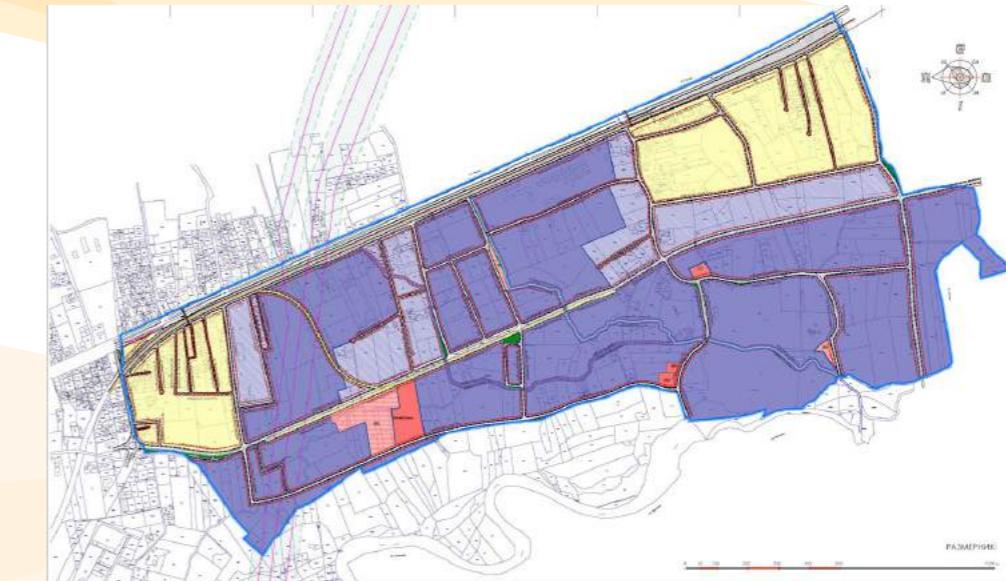

Industrijska zona „Krušik“ (110 ha) locirana je u severoistočnom delu urbanog centra grada, pored državnog puta Beograd-Valjevo. U zoni su smešteni kapaciteti kompleksa metaloprerađivačke namenske industrije HK „Krušik“. Zona je relativno dobro opremljena komunalnom infrastrukturom (saobraćajnice, priključci na vodovod i kanalizaciju, elektroenergetska i PTT mreža-informaciona mreža, zaštitno zelenilo, parking). Pristup zoni je moguć samo drumskim saobraćajnicama. Na prostoru ove industrijske zone postoje mogućnosti za osnivanje tehnološkog parka i biznis inkubatora / inkubator centra / biznis inovativnog centra. Ova zona zauzima prostor od 110 ha i 100% je u javnom vlasništvu.

Privredna zona „Beloševac“ (60 ha) je mešovite namene i nalazi se u jugoistočnom delu grada Valjeva. Prostire se na površini od oko 60 ha i u privatnom je vlasništvu. Na prostoru ove zone posluju brojni privredni subjekti, „Valy“, „Stokoprom“, „Blist“, „Melanž“, „Rapid-prodукт“, ...

Pojedinačne privatne investicionie lokacije i objekti nalaze se u mešovitim zonama grada. Na ovim lokacijama već posluje značajan broj mikro i malih preduzeća, kao i jedan mali broj srednjih preduzeća.

GOLDEN LADY®

Privatne investicione lokacije

Grad Valjevo preko svoje baze privatnih investicionih lokacija (privreda.valjevo.rs) je u mogućnosti da potencijalnim investitorima ponudi i više desetina privatnih investicionih lokacija, parcela, hala, kao i poslovni prostor.

U ponudi se nalazi 6 hala za pokretanje poslovnih aktivnosti, 6 slobodnih poslovnih prostora, kao i 20 poljoprivrednih i građevinskih parcela.

Baza investicionih lokacija grada Valjeva objedinjuje sve slobodne privatne lokacije za ulaganja na području grada. U postojećim halama i poslovnim prostorima moguće je započeti različite vrste proizvodnje i prerade. Dostupna infrastruktura su voda, struja, kanalizacija, telefon, internet itd. Objekti su u većini slučajeva prizemni i tvrde gradnje.

Braunfeld investiciona lokacija „Gradac“ se nalazi u blizini centra grada. Na prostoru od 7,77 ha se nalaze objekti bruto površine od oko 16.500m². Postojećim urbanističkim planovima, lokacija je namenjena za proizvodne delatnosti različitog tipa uz pribavljanje uslova za zaštitu životne sredine. Pored hala i magacina neophodnih za obavljanje proizvodne delatnosti, postoje još i portirnica, kotlarnica, upravna zgrada, ali i propan-butan stanica, kao i stanica za prečišćavanje otpadnih voda. Ova lokacija je pogodna za industrijsku proizvodnju, proizvodno zanatstvo, skladištenje i razne druge srodne delatnosti. Mreža prilaznih puteva, električna energija, gradska voda, kanalizacija i postrojenje za preradu otpadnih voda su takođe prednosti ove lokacije.

Oni su izabrali nas

Izgradnja proizvodne hale i distributivnog centra fabrike rashladnih uređaja „Gorenje“ počela je 2004. godine u industrijskoj zoni Valjeva, a puštena je u rad 2006. godine. Gorenje je odlučilo da duplira kapacitete za proizvodnju rashladnih uređaja i drugu fabriku je otvorilo početkom 2013. godine. Ceo industrijski kompleks se prostire na oko 50.000 m². Kapacitet proizvodnje je oko 1.000.000 rashladnih uređaja godišnje. Ukupna vrednost investicije je preko 40 miliona €. U valjevskom „Gorenju“ zaposleno je preko 1.000 radnika.

Fabrika stiropora „Austrotherm“ počela je proizvodnju sredinom 2003. godine, sa investicionim ulogom od 3,5 miliona €, u industrijskoj zoni grada Valjeva, na placu površine 12.000 m². „Austrotherm“ je prva green field investicija u Valjevu. Ukupna vrednost investicije je oko 6.000.000 €. U fabrici je zaposleno oko 130 radnika.

Italijanska kompanija „Golden lady“ svetski poznati proizvođač čarapa i finog rublja, investirala je 2004. godine u industrijskog zoni Beloševac kroz green field investiciju otvaranjem fabrike „Vally“ u Valjevu. Fabrika se prostire na 10.000 m², čime je kompletiran proizvodni lanac ove kompanije. U ovoj fabrici je zaposleno oko 1.500 radnika.

U 2012. godini slovenačka kompanija „Merkator S“ je otvorila Roda Megamarket u Valjevu površine 3.400 m². Ukupna vrednost investicije u opremanje i gradnju iznosi 6 miliona €, a zaposleno je 60 radnika.

Kompanija „Interex“, deo francuskog trgovinskog lanca „Intermarche“, koji je među 15 najvećih trgovinskih kompanija u svetu, otvorila je u 2012. godini supermarket u Valjevu. Objekat je površine 2.600 m², od čega prodajni deo čini oko 1.400 m². Vrednost investicije je 3,5 miliona €, a posao je dobilo 40 radnika. Ukupna vrednost navedenih investicija je oko 70.000.000,00 €, pri čemu je zaposleno oko 3.000 naših sugrađana.

Renomirana austrijska kompanija „Immofinanz“ otvorila je u 2016. godini šoping centar „Stop shop“, na površini od 6.100 m² sa 170 parking mesta . U projekat je uloženo 7 miliona evra i zaposleno oko 90 radnika.

**IMMOFINANZ
GROUP**

DOLINA MOGUĆNOSTI

GRAD VALJEVO

Međunarodni partneri Grada Valjeva

Međunarodni partneri / prijatelji grada Valjeva

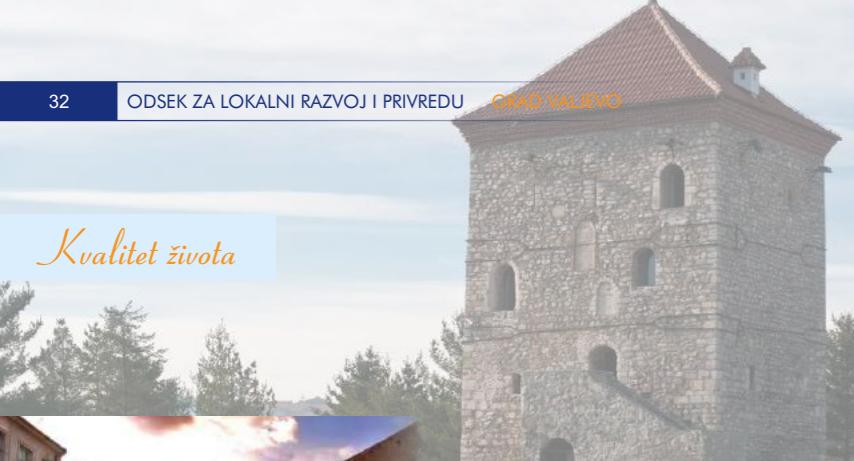
- grad Sittard-Geleen, Holandija, protokol o saradnji
- grad Pfaffenhofen, Nemačka, partnerstvo gradova
- grad Prievidza, Slovačka, sporazum o saradnji
- grad Rehovot, Izrael, sporazum o prijateljstvu
- grad Brindizi, Italija, povelja prijateljstva
- grad Świdnik, Poljska, povelja prijateljstva
- opština Velenje, Slovenija, protokol o saradnji

GRAD VALJEVO

DOLINA MOGUĆNOSTI

Kvalitet života

- Trgovi, fontane, šetališta, parkovi, očuvana priroda
- Knez Miloševa ulica koja predstavlja okosnicu zone unapređenog poslovanja (BID zona - business improvement district)
- Tešnjar, stara valjevska čaršija koja je postala svojevrsni nacionalni filmski grad

Grad Valjevo ima razgranatu mrežu ustanova, a četiri su ustanove kulture od nacionalnog značaja:

- Narodni muzej Valjevo
- Moderna galerija Valjevo
- Matica biblioteka „Ljubomir Nenadović“ Valjevo
- Zavod za zaštitu spomenika kulture Valjevo

Ostale značajne ustanove:

- Istoriski Arhiv
- Centar za Kulturu
- Internacionalni umetnički studio „Radovan Trnavac Mića“

Kulturno-turističke manifestacije

Bogat umetnički život i brojne kulturne manifestacije:

- Tešnjarske večeri
- Festival folklora Zlatni opanak
- Dani maline u Brankovini
- Desanksi u čast
- Svetosavska trka
- JAZZ festival
- Festival duvan čvaraka
- Dani gljiva
- Dan kupine
- Petrovdanski dani
- Sabor na Povlenu
- Povlen reli

DOBRODOŠLI U VALJEVO*Kontekst***Grad Valjevo**

Karađorđeva 64, 14000 Valjevo, Srbija

Tel: +381 (0)14 294 902

Fax: +381 (0)14 294 112

Web: <http://www.valjevo.rs>E-mail: info@valjevo.org.rs**Odsek za lokalni razvoj i privredu**

Tel: +381 (0)14 294 711

Web: www.valjevo.rsprivreda.valjevo.rsE-mail: led@valjevo.org.rs
BIG PLUM
GRAD VALJEVO